СЕРІЯ “ГОРИЗОНТИ ФАНТАСТИКИ”

Аркадій і Борис Стругацькі

МАЛЮК

ТЕРНОПІЛЬ
БОГДАН

УДК 82/89
ББК 84.7 Рос
С83

Серію “Горизонти фантастики”
засновано 2011 року

Переклад з російської *Анатолія Сагана*
За загальною редакцією *Бориса Щавурського*

Стругацькі А. і Б.
С83 Малюк: Повість /Пер. з рос. А. Сагана; за заг. ред. Б. Щавурського. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. — 212 с.—
(Серія “Горизонти фантастики”.)

ISBN 978-966-10-1394-9

УДК 82/89
ББК 84.7 Рос

Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина даного видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора перекладу чи видавця.

ISBN 978-966-10-2118-0 (серія)
ISBN 978-966-10-1394-9

© Навчальна книга – Богдан,
майнові права, 2011

Розділ І

ПОРОЖНЕЧА І ТИША

— Знаєш, — сказала Майка, — у мене якесь погане передчуття...

Ми стояли біля глайдера, вона дивилася собі під ноги і длубала каблуком промерзлий пісок.

Я не знав, що відповісти. Передчуттів я не мав ніяких, але мені, загалом кажучи, тут також не подобалось. Я примружився і почав дивитися на айсберг. Він височів над обрієм велетенською брилою цукру, сліпучо-біле вищерблене ікло, дуже холодне, дуже непорушне, дуже монолітне, без усіх цих мальовничих мерехтінь та переливів,— помітно було, що як врізався він у цей плаский беззахисний берег сто тисяч років тому, так і збирається простирчати тут ще сто тисяч років на заздрість усім своїм побратимам, що неприкаяно дрейфують у відкритому океані. Пляж, — гладенький, сіро-жовтий, виблискуючи міріадами лусочок інею — тулився до нього, а праворуч був океан, свинцевий, що дихав охололим металом і був повитий холодним ряботинням, біля обрію чорний, наче туш, неприродно мертвий. Ліворуч над гарячими джерелами, над болотом, лежав сірий шаруватий туман, за туманом ледве проглядалися їжакуваті сопки, а далі громадилися стрімчасті

темні скелі, вкриті плямами снігу. Скелі ці тяглися уздовж усього узбережжя, доки сягало око, а понад скелями у безхмарному, але також невеселому крижаному сіро-бузковому небі здіймалося крихітне, холодне бузкувате сонце.

Вандерхузе виліз із глайдера, відразу натягнув на голову хутряний капюшон і підійшов до нас.

— Я готовий, — повідомив він. — Де Комов?

Майка коротко знизала плечима і похукала на задубілі пальці.

— Зараз прийде, напевно, — розгублено відповіла вона.

— Ви куди сьогодні? — запитав я Вандерхузе. — На озеро?

Вандерхузе трохи закинув обличчя, відкопилив нижню губу і сонливо подивився на мене поверх кінчика носа, відразу зробившись схожим на літнього верблюда з рисячими бакенбардами.

— Нудно тобі тут самому, — співчутливо промовив він. — Але ж доведеться потерпіти, як ти гадаєш?

— Гадаю, доведеться.

Вандерхузе ще більше закинув голову і з тією самою верблюжою пихатістю поглянув у напрямку айсберга.

— Так, — співчутливо промовив він. — Це дуже схоже на Землю, але це не Земля. У цьому й уся біда із землеподібними світами. Постійно почуваєшся обдуреним. Обкраденим почуваєшся. Але й до цього можна звикнути, як ти гадаєш, Майко?

Я уявив собі величезні печери, залиті примарним бузковим світлом, похмурі завулки, в яких причаїлася смертельна небезпека, і маленького хлопчика, який скрадається попід липкою стіною, ладний щезнути будь-якої миті, розчинитися у непевному сяйві, залишивши ворогові свою невиразну, розпливчасту тінь. Бідний хлопчик. Його треба негайно ж вивезти звідси... Стоп-стоп-стоп! Це все дурниці. Цього всього не буває. Не буває так, щоб існувало складне, мудре, досвідчене життя і не кишіло б навколо нього життя простіше, дурніше. Скільки тут виявили видів живих істот? Чи то одинадцять, чи то дванадцять — і все це в діапазоні від вірусу до людської дитини. Ні, так не буває. Тут щось негаразд. Добре, незабаром дізнаємося. Хлопчик нам про все розповість. А якщо не розповість? Хіба багато людські вовченята розповіли людям про вовків? На що ж розраховує Комов? Мені закортіло негайно ж запитати в Комова, на що той розраховує.

Вандерхузе дочитав останню радіограму, випростався у кріслі, заклав руки за голову й промовив задумливо:

— А я ж знав Семенових. Мушу вам сказати, дуже були славні і водночас дуже дивакуваті люди. Романтики старовини. Звісно, Шура знав усі давні закони, він їх постійно цитував. Нам вони видавалися смішними та недолугими, а він знаходив у них якусь принадність... Катастрофа, агонія, жахливі страховиська лізуть у корабель. Знищити бортжурнал, стерти свій слід у про-

сторі — адже на тому кінці сліду Земля! Так, це дуже на нього схоже. — Вандерхузе помовчав. — Між іншим, таких, хто шукає усамітнення, набагато більше, ніж ми з вами думаємо. Бо ж усамітнення — не така вже й погана штука, як ви гадаєте?

— Не для мене, — коротко сказала Майка, не відриваючись від екрана.

— Це тому, що ти молода, — заперечив Вандерхузе. — У твоєму віці Шура Семенов теж любив дружити з багатьма і щоб інші товаришували з ним. І щоби працювати разом — великою гомінкою компанією. І щоб улаштовувати мозкові атаки, і весь час бути у веселому напруженні, і щоб увесь час змагатися, все одно в чому — чи у стрибках із крилами, чи в кількості дотепів за одиницю часу, чи у знанні якихось таблиць... в усьому. А в проміжках на всю горлянку співати під некофон власноруч написані куплети. — Вандерхузе зітхнув. — Зазвичай це минається з початком справжнього кохання... Втім, я про це нічого не знаю. Я знаю тільки, що з тридцять четвертого року Шурик і Марі пішли у групу вільного пошуку. Відтоді я їх, власне, більше не бачив. Одного разу говорив по відео... Я був тоді диспетчером, і Шура питав у мене дозволу на вихід із Пандори. — Вандерхузе знову зітхнув. — Між іншим, батько Шури живий і сьогодні, Павло Олександрович. Треба буде до нього зайти, коли повернемось... — Він помовчав. — Якщо хочете знати, — оголосив він, — я завжди був проти вільного пошуку. Архаїзм. Блукають

вої, користі, що з нас чотирьох Майка першою зрозуміла, як важко Малюкові і як він потребує допомоги,— коли я зробив спробу все це йому розтлумачити, він просто підвівся і пішов геть. І точнісінько так само він підвівся і пішов, коли я одного разу, до слова, почав пояснювати йому, що таке брехня...

— Льова спить, — кажу я. — У нас тут зараз ніч, точніше, нічний час бортової доби.

— Отже, ти теж спав? Я тебе знову розбудив?

— Це не страшно, — кажу я щиро. — Мені цікавіше з тобою, ніж спати.

— Ні. Ти йди і спи, — рішуче розпоряджається Малюк. — Дивні ми все ж таки створіння. Обов'язково нам потрібно спати.

Це "ми" бальзамом ллється на моє серце. Втім, останнім часом Малюк часто каже "ми", і я вже потроху почав звикати.

— Йди спати, — повторює Малюк. — Але тільки скажи мені спочатку: поки ти спиш, ніхто не прийде на цей берег?

— Ніхто, — кажу я, як завжди. — Можеш не турбуватися.

— Це добре, — каже він задоволено. — То ти спи, а я піду подумаю.

— Авжеж, іди, — кажу я.

— До побачення, — каже Малюк.

— До побачення, — кажу я і відключаюся.

Але я знаю, що буде далі, і я не йду спати. Мені цілком зрозуміло, що сьогодні я знову не висплюсь.

Він сидить у своїй звичній позі, до якої я вже звик і яка мені вже не здається нестерпною. Якийсь

час він вдивляється у згаслий екран у чолі старого Тома, потім підводить очі до неба, неначе сподівається побачити там, на двохсоткілометровій висоті, мою базу, зістиковану із супутником Блукачів, а за його спиною розстилається знайомий мені пейзаж забороненої планети Ковчег — піщані дюни, шапка туману, що рухається над гарячими мочарами, похмурий хребет удалині, а над ним — тонкі довгі лінії величезних, як і раніше, та, може, повік загадкових споруд, ніби гнучкі, тривожно тремтячі антени велетенської комахи.

Там у них зараз весна, на кущах порозпускалися великі, несподівано яскраві квіти, над дюнами струменить тепле повітря. Малюк розгублено озирається, пальці його перебирають відшліфовані камінчики. Він дивиться через плече в бік хребта, відвертається і якийсь час сидить нерухомо, похнюпивши голову. Потім, наважившись, він простягає руку просто до мене і натискає клавішу виклику під самим носом Тома.

— Здрастуй, Стасю, — каже він. — Ти вже поспав?

— Так, — відповідаю я. Мені смішно, хоча спати жах як хочеться.

— А добре було б зараз погратися, Стасю. Правда?

— Так, — кажу я. — Це було б незле.

— Цвіркун у запічку, — каже він і якийсь час мовчить.

Я чекаю.

— Гаразд, — бадьоро каже Малюк. — Тоді давай знову порозмовляємо. Давай?

— Звичайно, — кажу я. — Давай.

Ця книга надрукована на спеціальному книжковому папері,
який має властивість зменшувати контрастність сприйняття тексту
і призначений для друкування дитячих видань.

Літературно-художнє видання

Серію "Горизонти фантастики"
засновано 2011 року

СТРУГАЦЬКІ Аркадій і Борис

МАЛЮК

Повість

Переклад *Анатолія Сагана*
За загальною редакцією *Бориса Щавурського*

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Тетяна Риженко*
Обкладинка *Максима Долинного, Володимира Басалиги*
Комп'ютерна верстка *Ірини Демків*

Підписано до друку 20.04.2011. Формат 84x100/32.
Папір офсетний. Гарнітура Galleon. Умовн. друк. арк. 10,27.
Умовн. фарбо-відб. 10,27.

Видавництво "Навчальна книга – Богдан"
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м.Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48; 52-19-66
publishing@budny.te.ua, office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com

ISBN 9789661013949